

N U O S P R A N D I S
Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos vardu
1980 m. lapkričio mėn. 23 d.
Vilniaus m.

Lietuvos Tarybų Antikultūrinio teismo teisinių bendšiamųjų
bylų kolegija, susidedanti iš pirmininkaujantiesio teismo
nario J. R I M Y Š O,
liaudies tarėjo V. BUROKAVIČIŲS ir A. GUDULAVIČIAUS,
sekreteriančios O. JAKLOŲKAITEI,
dalyvaujant prokurorui A. KIRLIŲKO, -

viešose teisiamajame paskyje išnagrinėjo bendšiamąją bylą,
kurioje N a v i e k a i t ė Genevaitė, Stevie d., gimusi 1947
m. vasario 3 d., Lietuvos TSR, Zarasų rajone Dūkūnų kaime,
TSRS pilietė, lietuvė, dirbanti Kauno Klinikinėje ligoninėje
medsinos sėgriai, gyvenanti [redacted] spe-
cialaus vidurinio išsilavinimo, netekėjusi, neteista, ir

V i t k a u s k a i t ė Ona, Juosė d., gimusi 1935 m.
balandžio 25 d., Lietuvos TSR, Prienų rajone, Stumonių kaime,
TSRS pilietė, lietuvė, dirbanti Kaparkio rajone Sėgėvos ba-
nyšios valytoja, gyvenanti [redacted]
specialaus vidurinio išsilavinimo, netekėjusi, neteista,
k a l t i n a m o s pederacijos meikaltis, nunešytas Lietu-
vos TSR RK 197¹ straipsnyje.

Teisinių kolegija, išnagrinėjusi bylą,
n u s t a t ė :

G. N a v i e k a i t ė nuo 1979 m. spalio mėnesio iki
šių metų balandžio mėnesio P. Petrūkionis gyvenamajame name,
esantiame Viliavičiūko rajone, Kybartų miestelyje, valdomame
medislinės "MIXA" ir "ARTINA" dengimo nelegalius leidinius
"Lietuvos katalikų bačnydės kronika", kuriose buvo šisurui
nelegaliai paskelbimų, šėmėdinių tarybų valstybinių ir viešo-
sėdinių centrų, ir juos platinė. 1979 m. spalio mėnesį at-
sėgėdines atėgėdines apėgėdines. Vėles apėgėdines atėgėdines
nunešytas nunešini Kauno miesto. Šių metų mėnesio at-
sėgėdines 16 apėgėdinių. Vėles atėgėdines apėgėdines
Kauno miesto vėl atėgėdines ten paties nunešini. Šių metų in-
landžio 7-16 diennis atėgėdines 16 apėgėdinių. Iš jų keturis

egzemplierius paliko S. Tarkavičiaus skiniams pastate, vieną egzemplierių O. Vitkauskaitės bute Kaune, vieną egzemplierių paliko G. Mačėnaitės bute Kybartų miestelyje, vieną pasilikę sau, o 10 egzemplierių išplatino nepažįstamoms žmonėms. Pagaliau, balandžio 15-16 dienomis atspausdino dar 11 egzemplierių ir balandžio 17 dieną kratos metu buvo surasta bespausdinanti dar 11 egzemplierių. 1979 m. spalio mėnesį perspausdino "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 40 numerį, šių metų sausio mėnesį 41 ir balandžio mėnesį 42 numerius.

O. Vitkauskaitė šių metų balandžio apie 12-13 dienas savo namuose, esančiuose Kaune Partizanų 226, bt.4, rašė naująją naująją "KRIKA" platinimo tikslą daugino neregulius leidinius "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 42 numerį, kuriame buvo kinomai neregulius prasiuntyrų, koninančių tarybinių valstybinių ir visuomeninių centvarkų. Atspausdinusi šio leidinio apie 10 lapų, tenis padėmus priemonėmis balandžio 18 d. spausdinimą tęsė V. Degučis gyvenamajame name, esančiame Kaparko rajone Bagotės kaimo. Kratos metu buvo rasta atspausdinta iki 26 lapo esinto leidinio.

G. Kavickaitė melsike savo kalta. Ji parodė, kad tikrai 1979 m. spalio 22 d. Kauno mieste iš nepažįstamo žmogaus gavo "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 40 numerį, dvi spausdintose medžiagos bei hektografą. Per kelias dienas susipirto popierius ir kitus spausdinimo reikmenis. Spalio 29-30 dienomis T. Petrikienė gyvenamajame name, Kybartuose, atspausdino šinto leidinio atnaujinus egzemplierius. Gantę bei naujai atspausdintus šinto leidinio egzemplierius Kaune stidgė spausdinimo medžiagą ir kitą atvaizdus vyrui. Šių metų sausio 7-10 dienomis ten pat, T. Petrikienės bute, atspausdino "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 41 numerio 16 egzemplierių. Gantę ir naujai atspausdintus šinto leidinio egzemplierius Kaune mieste stidgė ten paties naminiui. Šių metų balandžio 7-10 dienomis toje pačioje patalpoje atspausdino "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 42 numerio 16 egzemplierių, iš kurių keturis egzemplierius paliko S. Tarkavičiaus skiniams pastate, vieną O. Vitkauskaitės bute, vieną G. Mačėnaitės bute, vieną sau, o 10 egzemplierių išplatino nepažįstamoms žmonėms. Balandžio 15-16 dienomis atspausdino dar 11 egzemplierių, o balandžio 17 dieną buvo kratomas surasta bespausdinanti dar 11 egzemplierių. Todėl ji laikė, kad šintė "Lietuvos katalikų bažnyčios kroni-

nīkas" leidiniai yra vien religinio turinio, juose išimtai nelingi praminymai, šoninėjų tarybų valstybinių ir visuomeninių sąstverkių, nėra arba ji tikiu nesuvesta. Dėl to laiko, kad susikaltimo nepadarė.

O. Vilkenskaitė taip pat netaikė savo kaita. Ji parodė, kad šiuo metu balandžio mėnesį savo buto koridoriuje su laikraščiais rado "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 42 numerį. Balandžio 12-13 dienomis savo bute atspausdino šio leidinio apie 10 lapų per 10 egzempliorių. Vėliau, balandžio 18 dieną, lapeuko rajono bažnyčios bažnyčios klebono gyvenamajame name dar atspausdino apie 15 lapų per tiek pat egzempliorių. Ši leidinį spausdino dėl to, kad norėjo pasidalinėti mintimis su tikintisiais ir netikinčiais leidinyje keliamais klausimais. Atspausdintus egzempliorius būtų davusi kas nors paskaityti. Tačiau ji, taip pat kaip ir G. Kavieškaitė, laiko, kad minties nulegimas leidinyje yra vien tik religinio turinio, negalvojo, kad jame yra išimtai nelingi praminymai, šoninėjų tarybų valstybinių ar visuomeninių sąstverkių. Mano, kad jos padaryta veiks, nėra susikaltimas.

Be minėtų teisinųjų pareidymų, jų kaltė įrodyta dar ir šiais įrodymais: 18 byloje esančio krotos protokolo (1 t. 12-13 l.) matyti, kad krotos metu šiuo metu balandžio 17 d. F. Petrikienė gyvenamajame name rasta G. Kavieškaitė, bespausdinanti "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 42 numerį, ten rastos dvi spausdinimo mašinėlės, hektografas, popierius, kiti spausdinimo reikmenys, 12 atspausdintų egzempliorių minėto leidinio, 11 nebaigtų spausdinti. Lindytaja F. Petrikienė parodė, kad G. Kavieškaitė pirmą sykį per ją atvyko paimti šiuo metu rudenį, ką ji ten dirbo, nešino. Antrą sykį atvyko prieš krotą, ką ji kambarioje veikt, nesutė, tačiau girdėjo pausdinus į spausdinimo mašinėlės garsus. 18 byloje esančio kito krotos protokolo (3 t., 124 l.) matyti, kad šiuo metu balandžio 17 d. S. Rukšavičienė šikiniame pastate rasti "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 42 numerio keturi egzemplioriai. Byloje esantys kriminalistinės ekspertinės ir dokumentų techninės ekspertinės aktai patvirtina, kad krotą metu surasti "Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką" 40, 41 ir 42 numeriai, baigti ir nebaigti spausdinti egzemplioriai, atspausdinti F. Petrikienės gyvenamajame name surastomis mašinėlėmis mašinėlėmis "OFFINA" ir "MIRA", jie atspausdinti vieno garsu, tiksliau, kad G. Kavie-

laikot (2 t. 58-113 l., 1 t. 50-76 l.). Deklaracijos ekser-
tato metu (2 t. 152-153 l.) nustatyta, kad ant kratos metu
T. Petrikienės namo surastų atspausdintų mintų nelegalių lei-
dinų lapų daugumą atvežė yra G. Navickaitė pirštų atspaudai.
Mintei įrodymai patvirtina faktus, kad G. Navickaitė gamino ir
platino "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikas" 40, 41 ir 42
numerius. Pagaliam, šiuos faktus patvirtina ir prie bylos
esantys daiktiniai įrodymai: dvi rašomosios mašinėlės, hektogra-
fas ir kiti spausdinimo reikmenys bei mintų nelegalių lei-
dinų baigti ir nebaigti spausdinami egzemplioriai.

Lindytėjos V. Rogutis pareidė, kad šių metų balandžio mė-
nesį buvo namuose matė O. Vitkuskaitę. Iš byloje esančio kratos
protokolo (1 t. 193-204 l.) matyti, kad šią metų balandžio 18 d.
V. Rogutis gyvenamajame name, antrame aukšte, rasta O. Vitkus-
kaitė. Toje pačioje patalpoje rasta spausdinimo mašinėlė "ERKA",
kitos spausdinimo priemonės, "Lietuvos katalikų bažnyčios kroni-
kos" 42 numerio vienos pilnos ir 10 nebaigtų spausdinami egzemp-
liariz. Šių daiktų suradimą patvirtina ir prie bylos esantys
daiktiniai įrodymai - kratos metu surasti daiktai. Deklaracijos
technikinio ekspertizės metu (3 t. 50-76 l.) nustatyta, kad neba-
gi spausdinami mintų leidinio egzemplioriai atspausdinoti kratos
metu rasta rašomojoje mašinėlė "ERKA". Ant kai kurių atspausdintų
lapų rasti O. Vitkuskaitės pirštų atspaudai. Tai nustatyta dek-
laracijos ekspertizės metu (2 t. 152-153 l.). Mintais įro-
dymais patvirtinama aplinkybė, kad O. Vitkuskaitė gamino "Lietu-
vos katalikų bažnyčios kronikas" 42 numerį. Tai darė platinau-
tiku. Kaip minėta, ji pati apie tai pareidė. Ji te, tokio tik-
lo būvimo rasta spausdinamų egzempliariz kiekis.

G. Navickaitė mintais veiksmais padarė susikaltinę, kurio
sūditis nustatyta Lietuvos RRR BK 199² straipsnyje. Ji rašomo-
siais mašinėlėmis spausdinama "Lietuvos katalikų bažnyčios
kronikas" 40, 41 ir 42 numerius, juos gamino. Atspausdintus
egzempliorius palikdama paliktam laukui gyvenamajame ir ne-
gyvenamajame patalpose ir atliekodama nepaliktam laukui,
juos platino. Mintais leidiniais yra šiuos veiksnius prasi-
mų, šalinamųjų tarybų valstybinių ir visuomeninių santvarkų.
Pavyzdžiui, 40-to numerio 4-ojo lapyje rašoma: "... kai 1939 m.
rugpjūčio 23 d. Stalinas ir Hitleris dalyvauja italy konferencijoje ir
Lietuva buvo parduota sovietinei Rusijai. Kol Lietuva bus oku-
puota, tol tikintis laisvės laisvės..." 10 paties numerio

7-uo lapo rašoma: "partija ir KGB susirūpino, kad jų iki smulk-
nesių Rusijoje išdirbti planai grįžti Rusijoje iš videnu, gali
suklugti..." 41-uo numerio 39-uo lapo rašoma: "O kovoti prieš
kunigą nesunku, nes tarybiniai įstatymai jo negina". Tuo pačiu-
ne lapo vėl rašoma: "Kiekviena diena liudija apie, kokievių kovos
ir suklojimo bankrotą". 42-uo numerio pirmame lapo rašoma: "Sun-
kūs buvo Lietuvoje pokario metais: nekalti žmonės treniami į Si-
birą, nušudyti patriotų kūnai vaikiojami po miestų gatves, ku-
lėjimai prikišti nekaltų žmonų". To paties numerio 1) lapo
rašoma: "Pravieniškos, ... kur kriminalistai nuo prišikrėtojų
skyrėsi tik tuo, kad ant vieno - juodi drabužiai, o ant kitų
- antpešiai". (Kalbama apie patalpas darbų koloniją). Yra ir
daugiau žinoma nelegalių praeisanyų. Pagal turimą išsilavin-
imą ir gyvenimo patirtį G. Kavieknitė suprato, kad minėti ir kiti
teiginiai yra žinoma nelegalių praeisanyų, besinamtyse tary-
binių valstybių ir visuomeninių santvarkų.

G. Vitkuskaitė anksčiau minėtais veiksmais taip pat padė-
rė musikaltingą, kuris sudėtis sumanyta Lietuvos TSR RK 199¹
straipsnyje. Ji, rašomąja mašinole spausdinama "Lietuvos kato-
likų bažnyčios kronikos" 42 numerį, gamino šį leidinį. Nors ji
atspausdino tik iki 26 lapo, tačiau atsikveigiant į tai, kad
atspausdintoje dalyje yra visa eilė atkirus, baigtų straipsnių,
turinčių žinoma nelegalių praeisanyų, juos galima atskirti
skaityti ir platinti, dėl to musikaltingas laikas pasibaigė.
Be to, G. Vitkuskaitė, spausdinama minėta nelegalų leidinį,
sugrąžė ji platinti. Žinoma leidinyje yra žinoma nelegalių
praeisanyų, besinamtyse tarybinių valstybių ir visuomeninių san-
tvarkų. Pavysdijai, kad ir minėtos teigiamos pirmame lapo: "Sun-
kūs buvo Lietuvoje pokario metais: nekalti žmonės treniami į
Sibirą, nušudyti patriotų kūnai vaikiojami po miestų gatves,
kulėjimai prikišti nekaltų žmonų". Kitos minėtos teigiamos:
"Pravieniškos, ... kur kriminalistai nuo prišikrėtojų skyrėsi
tik tuo, kad ant vieno - juodi drabužiai, o ant kitų - antpe-
šiai (1) lapas.)). Yra ir kiti žinoma nelegalių praeisanyų.
Minėti praeisanyti teiginiai yra jau G. Vitkuskaitės atspaus-
dintoje leidinio dalyje. G. Vitkuskaitė pagal turimą išsilavi-
nimą ir gyvenimo patirtį taip pat suprato, kad minėti ir kiti
teiginiai yra žinoma nelegalių praeisanyų, besinamtyse tary-
binių valstybių ir visuomeninių santvarkų.

G. Kavieknitė musikaltingam veiksmui išsilavinimo ilga, laika,
pagaminu ir išplatino didelį kiekį žinoma nelegalių praeis-

nyvų turinčių leidinių. Tai rodo padaryto nusikaltimo didesnę pavojingumą visuomenai laisvei. Todėl jai skirtas laisvės atėmimo baudos. Tačiau, skiriant baudą, atsižvelgiama ir į teigiamą charakteristiką iš darbovietės (1 t.29 l.).

O. Viškauskaitė taip pat pagamins nemažą kiekį linonai nelegiąsį prasiūgymų turinčias medžiagas, nusikalstamą veiką nutraukė ne savo noru. Dėl to, atsižvelgus į padaryto nusikaltimo pavojingumą visuomenai laisvei ir kitas aplinkybes, jai skirtas taip pat laisvės atėmimo baudos. Tačiau taipogi atsižvelgiama į patenkinamas charakteristikas iš darbovietės (1 t. 183, 188 l.). Baudos abiems atliktinos bendroje režimo patalose darbų kėlonijoje.

Daiktiniai įrodymai - rašomasis mašinėlės ir hektografas, kaip nusikaltimo įrankiai, konfiskuotini. Kiti daiktiniai įrodymai, išskyrus po vieną egzempliorių "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" leidinių, s u n a i k i n t i n i.

Tiesminė kolegija, vadovaudamasi Lietuvos TGR BPK 332-333 str.,

n u s p r o n d o :

N a v i e k a i t e Gencvaitę, Stasio d., pripažinti kalta, padarius nusikaltimą, numatytą Lietuvos TGR BK 199¹ str. ir n u b a u s t i laisvės atėmimą 2 (dvejius) metams, atliekant baudą bendroje režimo patalose darbų kėlonijoje. Baudos atlikimo pradžia skaičiuoti nuo 1980 m. balandžio 17 dienos.

V i t k a u s k a i t e Oną, Jono d., pripažinti kalta, padarius nusikaltimą, numatytą Lietuvos TGR BK 199¹ str. ir n u b a u s t i laisvės atėmimą 1 (vieną) metams šokių mūšiams, atliekant baudą bendroje režimo patalose darbų kėlonijoje. Baudos atlikimo pradžia skaičiuoti nuo 1980 m. balandžio 18 dienos.

Daiktinius įrodymus - dvi spaudinimo mašinėlės "ARIMA" ir vieną "OPTIMA" bei hektografą konfiskuoti. Rūloje palikti kiekvieno "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" numeris po vieną egzempliorių. Kitus daiktinius įrodymus s u n a i k i n t i.

Bausmės kausios tvarka mokėsimas ir neprotestuojamas.

Lietuvos tarybų: Ministras (pas.) d. RIKŠLAS
Ministras tikrasis: A. GUDALAVIČIUS
Ministras tikrasis: S. RIKŠLAS